HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

4. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi

4th International Preschool Education Conference

Özet Kitabı

Abstract Book

unicef

Hacettepe Üniversitesi
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

2-5 Eylül 2015
Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Kampüsü
Ankara

Hacettepe University
Preschool Education Program

September 2-5, 2015
Hacettepe University, Beytepe Campus
Ankara - TURKEY

DiAMED
KONGRE ORGANİZASYON
Öncebeci Mah. Servi Sok. No:31/2 Kolej
06600 Çankaya, Ankara
Tel/Faks: 0 312 434 4273
www.diamed98.com
ilknur@diamed98.com

Kurullar / Committees

Onursal Başkan / Honorary Chair

Prof. Dr. Murat TUNCER
Hacettepe Üniversitesi Rektörü / Hacettepe University Rector

Kongre Başkanı / Conference Chair

Prof. Dr. Mübeccel GÖNEN
Hacettepe Üniversitesi / Hacettepe University
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı / Head of the Departmant of Preschool Education

Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Prof. Dr. Celal Bayrak, H.Ü. Eğitim Fakültesi Dekanı / Hacettepe University Dean of the Faculty of Education

Prof. Dr. Berrin Akman
Prof. Dr. Semra Erkan
Prof. Dr. Mübeccel Gönen
Prof. Dr. Bülbin Sucuoğlu
Doç. Dr. Aysel Esen Çoban
Doç. Dr. Neslihan Karaman
Doç. Dr. Tülin Güler Yıldız
Yrd. Doç. Dr. Menekşe Boz
Yrd. Doç. Dr. Arif Yılmaz
Dr. Mine Durmuşoğlu
Arş. Gör. E. Hande Aydos
Arş. Gör Şifa Kevser Çakmak Teloğlu
Arş. Gör Ayça Ülker Erdem
Arş. Gör. Fulya Ezmeci
Arş. Gör Hilal Karakuş
Arş. Gör. Gonca Uludağ
Arş. Gör Dila Nur Yazıcı

Bilim Kurulu / Scientific Committee

Prof. Dr. Yaşare Aktaş Arnas
Prof. Dr. Fatma Alisinanoğlu
Prof. Dr. Neriman Aral
Prof. Dr. Meziyet Arı
Prof. Dr. Yasemin Aydoğan
Prof. Dr. Servet Bal
Prof. Dr. Gülen Baran
Prof. Dr. Nilgün Baysal Metin
Prof. Dr. Handan Asude Başal
Prof. Dr. Pınar Bayhan
Prof. Dr. Cary A. Buzzelli
Prof. Dr. Aynur Bütün Ayhan
Prof. Dr. F. Çağlayan Dinçer
Prof. Dr. Ayşe Güler Küçükturan
Prof. Dr. Sibel Çiğdem Güneysu
Prof. Dr. Abide Güngör
Prof. Dr. Tanju Gürkan
Prof. Dr. Figen Gürsoy
Prof. Dr. Yıldız Güven
Prof. Dr. Gelengül Haktanır
Prof. Dr. Adalet Kandır
Prof. Dr. Aysel Köksal Akyol
Prof. Dr. Ayla Oktay
Prof. Dr. Esra Ömeroğlu
Prof. Dr. Filiz Polat
Prof. Dr. Helen Raikes
Prof. Dr. Fulya Temel
Prof. Dr. Figen Turan
Prof. Dr. Ozana Ural
Prof. Dr. Elif Üstün
Prof. Dr. Rengin Zembat
Doç. Dr. Mustafa Buluş
Doç. Dr. Münevver Can Yaşar
Doç. Dr. Elif Çelebi Öncü
Doç. Dr. Esra Dereli İman
Doç. Dr. Ayperi Dikici Sığırtmaç
Doç. Dr. Yeşim Fazlıoğlu
Doç. Dr. Şehriban Koca
Doç. Dr. Serdal Seven
Doç. Dr. Ann-Katrin Swärd
Doç. Dr. Feyza Tantekin Erden
Doç.Dr. Fatma Ünal
Doç. Dr. Rukiye Günseli Yıldırım
Yrd. Doç. Dr. Murtaza Aykaç
Yrd. Doç. Dr. Kazım Biber
Yrd. Doç. Dr. Yakup Doğan
Yrd. Doç. Dr. Necla Ekinci
Yrd. Doç. Dr. Gözde Ertürk Kara
Yrd. Doç. Dr. Sabri Güngör
Yrd. Doç. Dr. Sinan Koçyiğit
Yrd. Doç. Dr. Refika Olgan
Yrd. Doç. Dr. Yasin Öztürk
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Sakin
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül Selimhocaoğlu

Kurullar Akademik ünvanlar içerisinde soyadına göre alfabetik sıralanmıştır. / Sorted by surname in degree holder.

4. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi Hacettepe Üniversitesi Tarafından Düzenlenmiştir.

The 4th International Preschool Education Conference has been organized by Hacettepe University.

[SS OP156]

Okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına yönelik yeterlik düzeylerinin belirlenmesi

Pınar Bağçeli Kahraman, Neslihan Şahan, Kübra Çinici, Eda Nur Çelik, Büşra Doğru, Bahtiyar Doğan

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Bursa

Okul öncesi dönem çocuğun gelişim hızının ve kapasitesinin en yüksek olduğu dönemdir. Bu yıllarda temeli atılan beden sağlığı ve kişilik yapısının, ileriki yıllarda da aynı yönde gelişme şansını yükseltmektedir. Bu nedenle okul öncesi dönemde verilen eğitim, çocuğun tüm gelişim alanlarını en üst düzeyde desteklemeyi hedeflemeli, çocuğun ilkokula hazır duruma gelmesini sağlamalıdır (Tuğluk, 2008; Oktay, 2010). Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları; ilkokula hazırlık çalışmaları içerisinde yer almakta ve çocukların ilkokula geçişini kolaylaştırmaktadır (MEB, 2013). Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında çocukların dinleme, konuşma, etkili iletişim kurma, okuma yazma becerileri kazanmaları ve bu becerileri yoluyla her türlü gelişim alanında kendilerini gerçekleştirmeleri amaçlanmaktadır. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olması gerekmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin de okuma yazmaya hazırlık etkinliklerini çocuklar için ilgi çekici hale getirmesi ve bu etkinliklere yeteri kadar yer vermesi önemlidir. Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesini ve öğretmenlerin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarını yeterli düzeyde gerçekleştirip gerçekleştirmediklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma Tarama Modelinin kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Bursa İli Merkez ilçelerine bağlı anaokullarında görev yapmakta olan 11 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında yeterliklerini ortaya koymak amacıyla gözlem ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılandırılmış 10 görüşme sorusu ve öğretmenlerin sınıf içi çalışmalarını gözlemleyebilmek amacıyla da bir gözlem formu araştırmacılar tarafından hazırlanarak kullanılmıştır. Anasınıfındaki ve anaokulundaki öğretmenler altışar hafta boyunca gözlemlenmiş ve öğretmenlerin görüşleri kayıt altına alınmıştır. Araştırma yapılan öğretmenlerle görüşmeler sonucunda; % 72,7'sinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yaş grubuna göre planlanması gerektiğini belirttikleri; % 36'sının okuma yazma çalışmalarına "hemen hemen her gün" yer verdikleri; % 63,6'sının okuma yazma çalışmalarında sayı ve çizgi çalışmalarına yer verdikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin % 55'i çalışma sayfalarını okuma yazma çalışmaları kapsamında kullanmaktadır. Öğretmenlerin %72,3'ünün küçük kas çalışmalarının ilköğretime geçişi kolaylaştıran çalışmalar olduğunu düşündükleri, %45,4'ünün Okul Öncesi Eğitim Programında belirlenen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarından en fazla sayı çalışmalarına yer verildiğini belirttikleri ve %54,5'inin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarını çocuğun anlama ve uygulama düzeyini dikkate alarak belirledikleri saptanmıştır. Öğretmenlerin fonolojik duyarlılık (%18,2) ve sesleri hissetme (%10) çalışmalarını diğer etkinliklerle bütünleştirmediği ve öğretmenler tarafından bu alanlara ilişkin etkinliklerin çok fazla uygulanmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin okuma yazma çalışmaları kapsamında benzerlik ve farklılıkları bulma (%100) çalışmalarına yer verdikleri; dikkat (%27,3) ve ayırt etme (%36,4) etkinliklerine yeterince yer vermedikleri belirlenmiştir. Temizlik (%45), beslenme (%36,3), giyinme (%36,3), soyunma (%36,3) öz bakım becerileri çalışmalarına okuma yazma çalışmaları kapsamında çok düşük bir oranda örnek gösterildiği saptanmıştır. Güven ve bağımsız davranış geliştirme çalışmalarından başladığı işi bitirme çalışmalarına%63,6, kendini ifade etme çalışmalarına %91, yardımlaşma çalışmalarına %54,5 oranında okuma yazma hazırlık çalışmaları kapsamında yer verilirken empati ile ilgili çalışmalara %18,2 oranında yer verildiği belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıfın ihtiyaçlarının, verilmek istenilen kavramların, öz bakım ve dikkat gibi becerilerin geliştirilmesinin ve bütünleştirme çalışmalarının okuma yazmaya hazırlık çalışmaları kapsamında yeterince göz önünde bulundurmadığı saptanmıştır. Sonuç olarak öğretmenlerin okuma yazmaya hazırlık etkinliklerine yönelik yeterlik düzeylerinin beklenilen düzeyde olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: ilkokula hazırlık, okuma-yazmaya hazırlık, okul öncesi